

Predstavljanje istraživanja: NeuDOBan položaj

Institut za razvoj tržišta rada u suradnji s:

MojPosao
Centralno mjesto tržišta rada

S E L E C T I O

○ istraživanju

- Online istraživanje (travanj – svibanj 2012.)

3224 mladih i 75 poslodavaca

- Studije slučaja (lipanj – rujan 2012.)

14 mladih i 6 poslodavaca

- Intervjui s dionicima (kolovoz – listopad 2012.)

9 sudinika/ca

HVALA SVIMA NA SUDJELOVANJU! 😊

Što smo istražili, što prezentiramo...

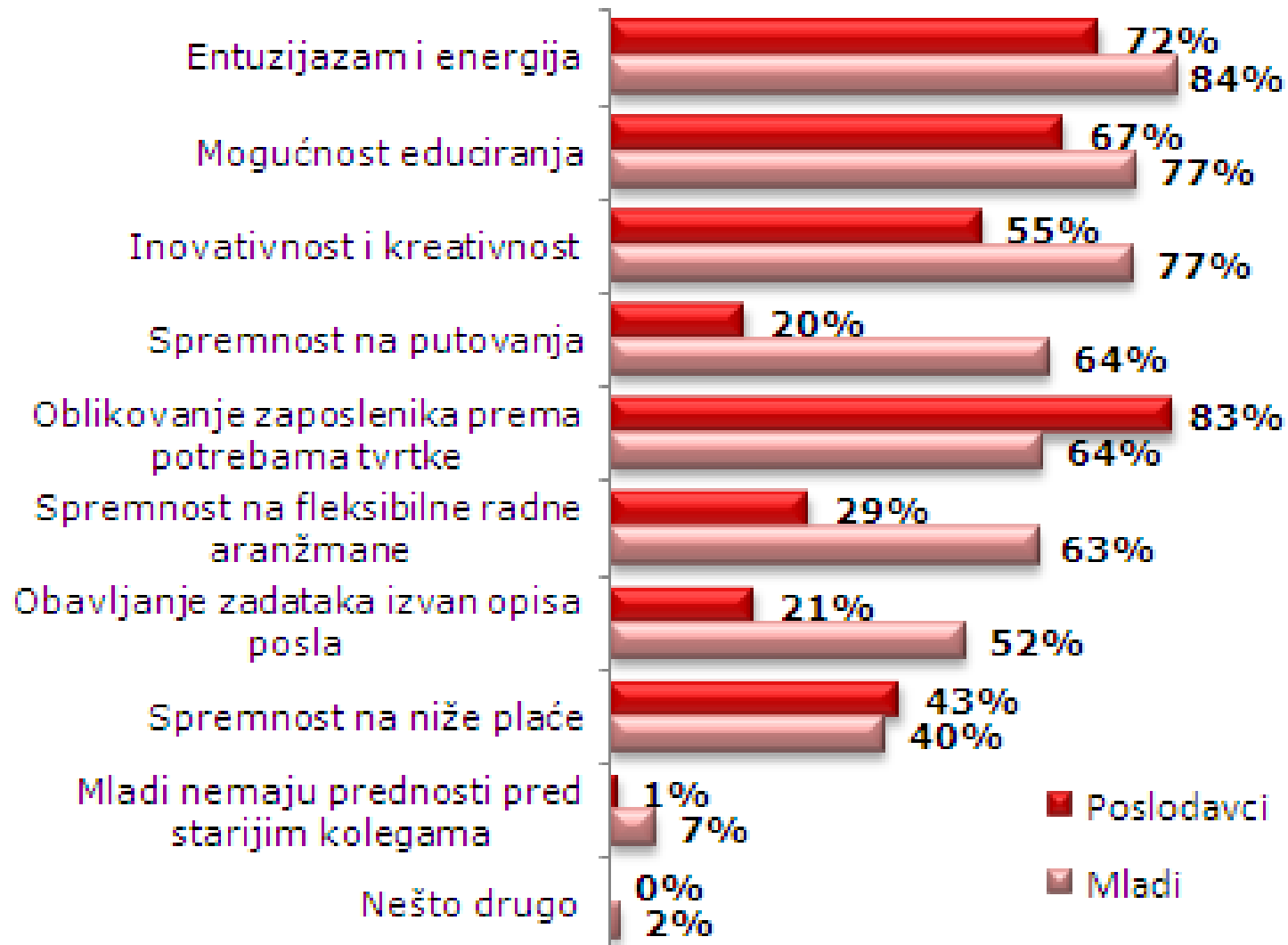
MLADI:

- **Iskustvo diskriminacije i oblici (kod zapošljavanja i na radnom mjestu)**
- Iskustva na tržištu rada (obrazovanje, traženje posla, odnosi i uvjeti na radnom mjestu...)
- Percepcija o vlastitim mogućnostima (olakotnim i otegotnim) na tržištu rada

POSLODAVCI:

- **Stavovi, prakse, percepcija za i prema mladima**

Percepcija mladih vs. percepcija poslodavaca: prednosti mladih (poslodavci (N=75) i mladi (N=3224))

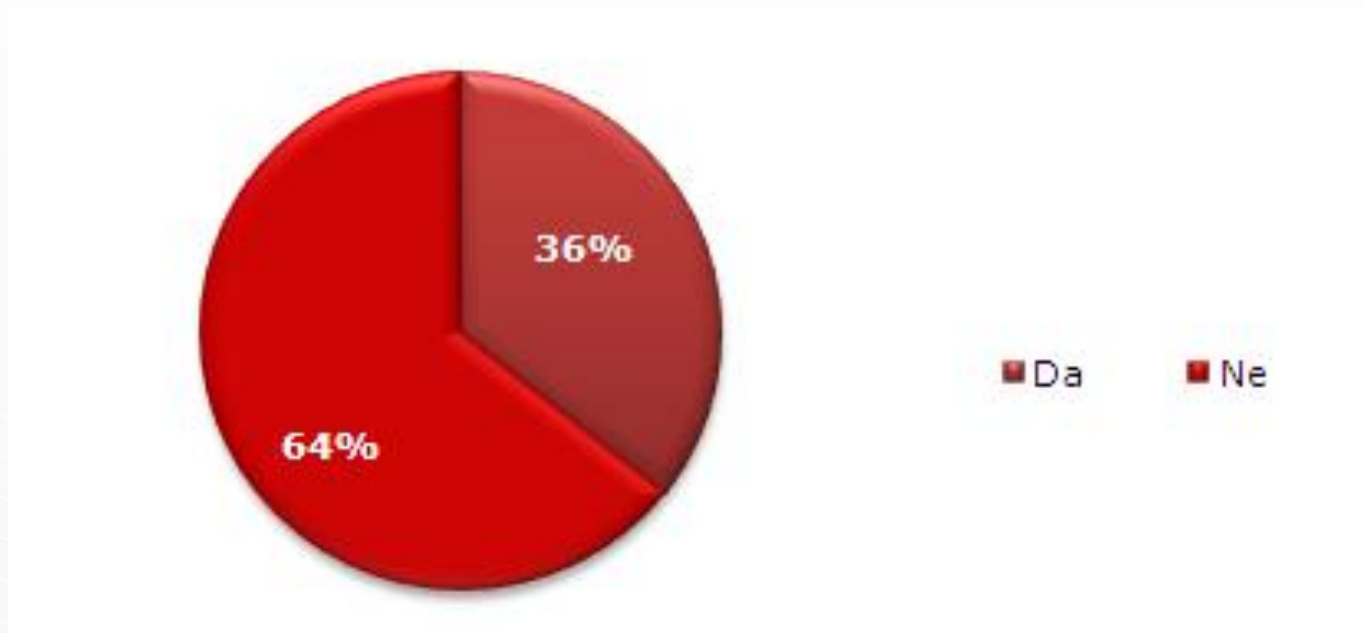

Postoji li diskriminacija mladih osoba na tržištu rada u Hrvatskoj? (Npp=3216, Npd=75)

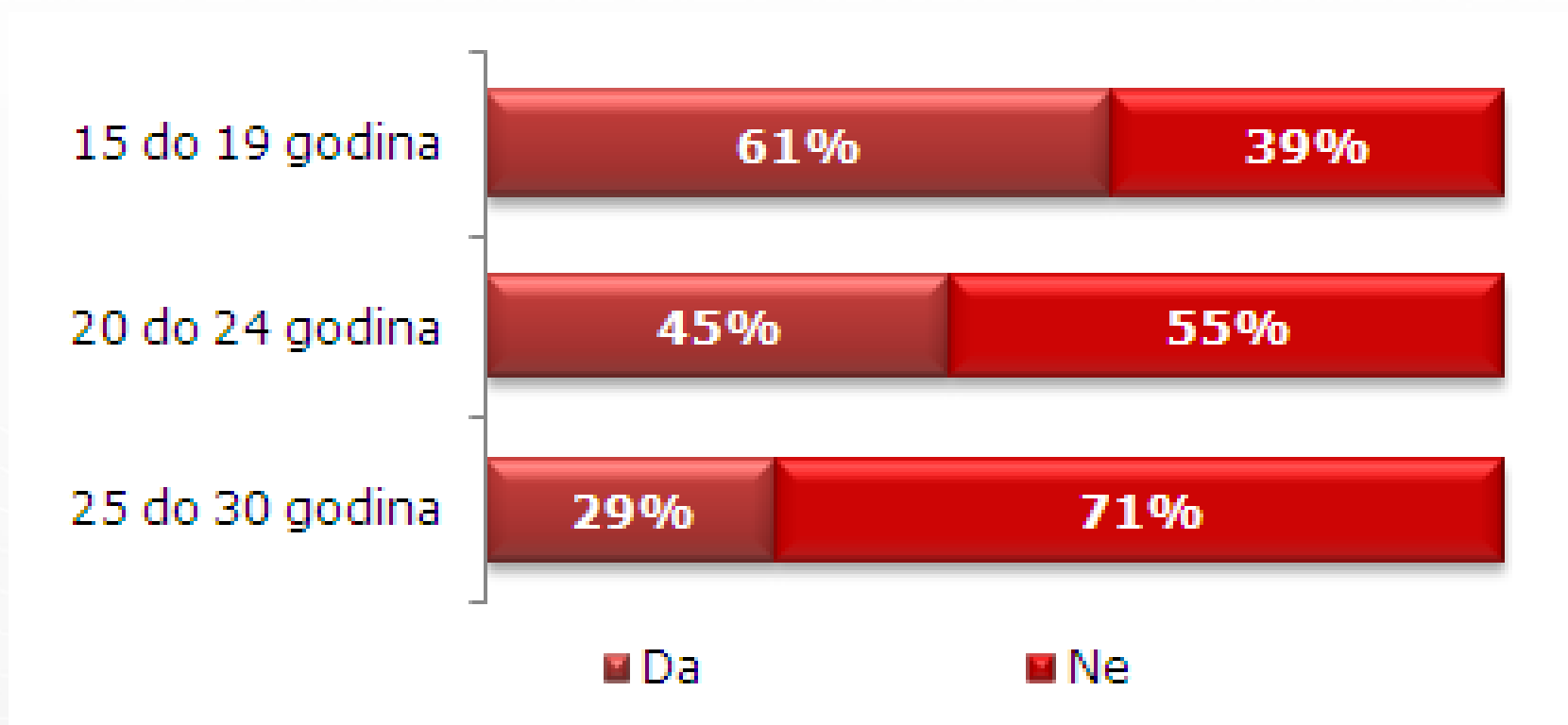
Jeste li ikada doživjeli da direktnu diskriminaciju na način da vam je direktno rečeno da ne možete biti zaposleni jer ste premladi? (N=3201)

- „Rekli su mi ima vremena... postoje ljudi koji imaju doma ženu, djecu... ima za tebe još vremena, ti si još premlad, tebe nećemo.”

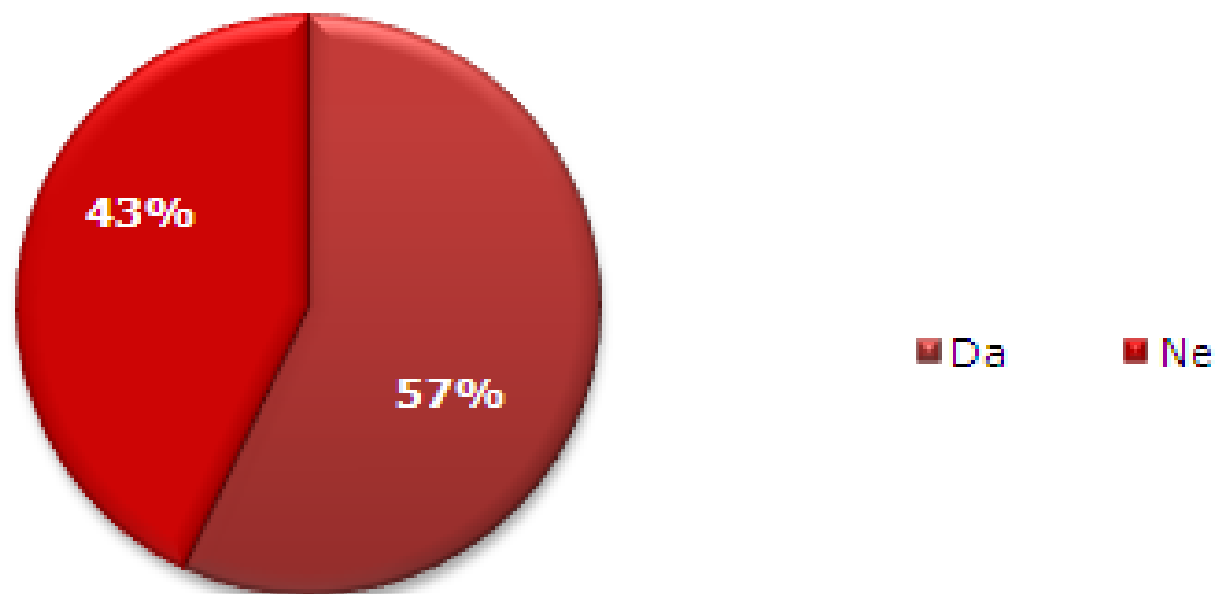
Jeste li ikada doživjeli da direktnu diskriminaciju na način da vam je direktno rečeno da ne možete biti zaposleni jer ste premladi– s obzirom na dob (N=3190)

- „Sve u redu ... ali mi tražimo osobu koja je malo starija.”

Jeste li ikada prilikom selekcijskog postupka doživjeli neki drugi oblik diskriminacije ili vam je netko postavljao nedozvoljena pitanja?
(N=2598)

- „...ne paše mu to što sam mlada, nisam udana... on se boji da ću ja za 6 mjeseci ostat trudna i otić' kući”

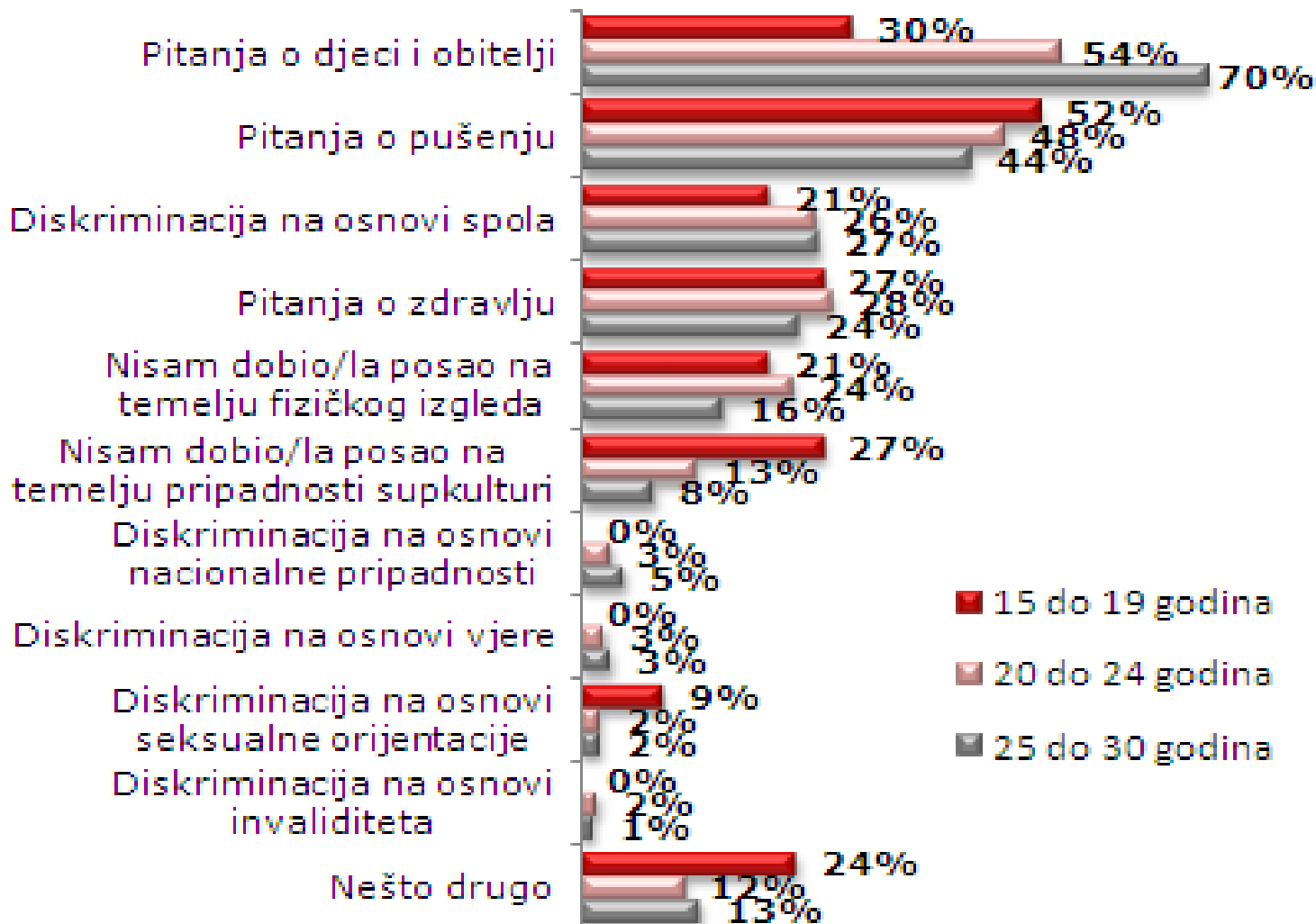

Što još zanima poslodavce?

(prilikom selekcijskog postupka, moguće više odgovora, N=2641)

Što još zanima poslodavce – s obzirom na dob (N=1731)

Komentari i iskustva sudionika...

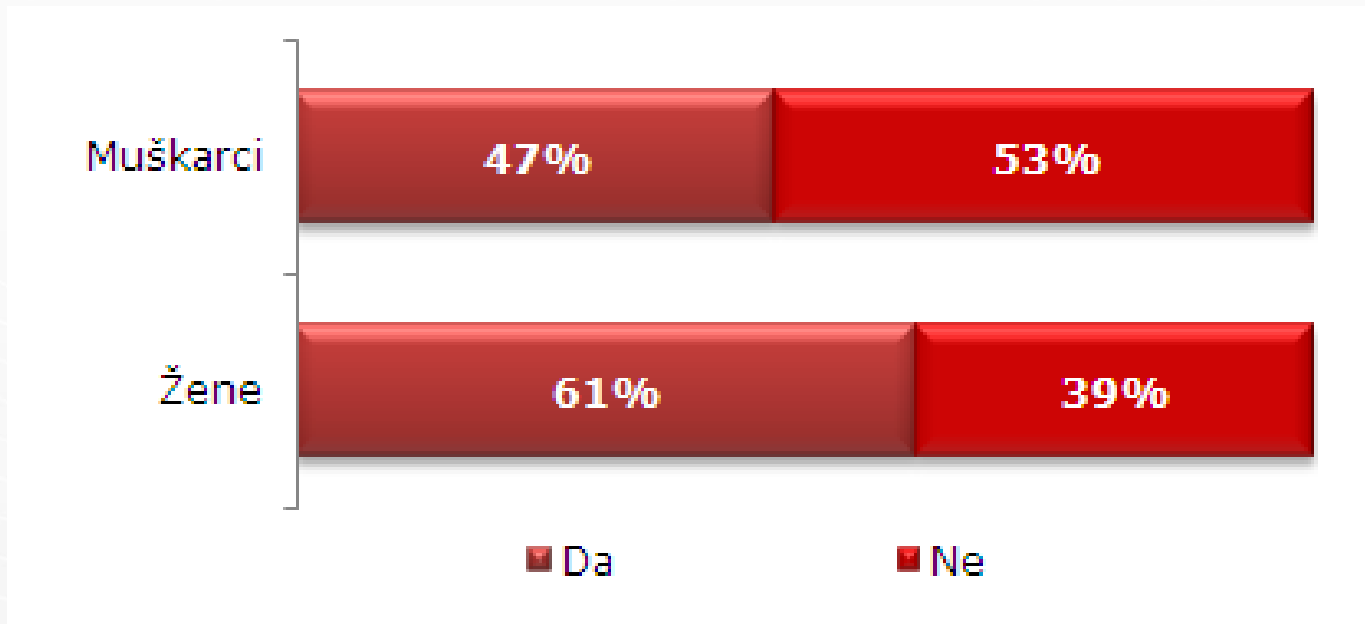
- *Pušenje : Da. – Doviđenja/Rekli su mi–„Smrdjet ćete“*
- *Pitali su me koje sam vjeroispovijesti... Ja sam odgovorila i ustala sam se i okrenula... s takvim ne želim imati posla.*
- *...traže tajnicu, osobu na help-desku, gdje također traže sliku cijelog tijela...*

Dodatne problematične osnove – specifične za mlade?

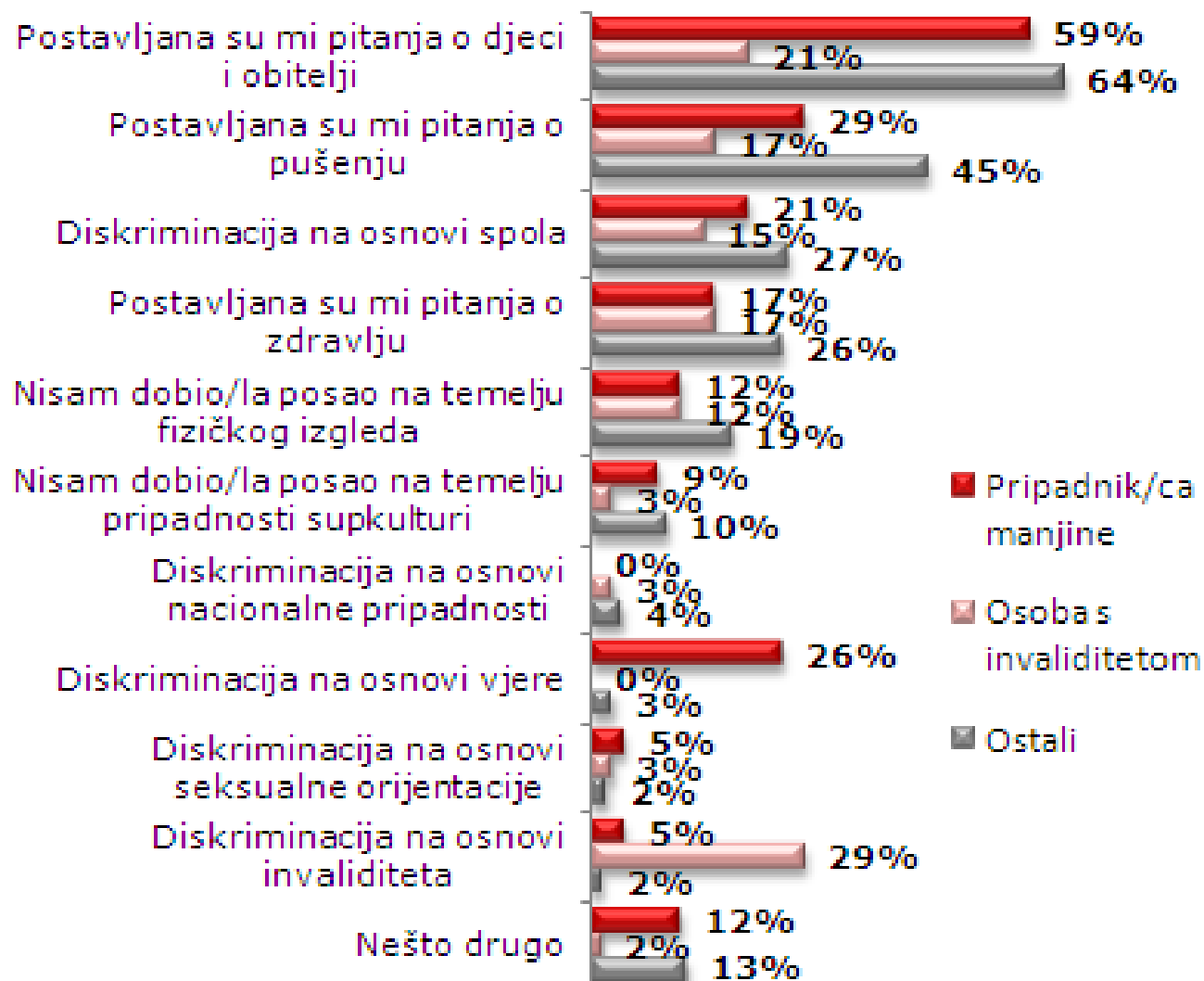
- Pitanja o roditeljima
- Pitanja o prebivalištu, lokaciji i nevjerica u želju za preseljenjem radi posla
- Prekvalificiranost za određeni posao za koji se osoba prijavila
- Želja za zapošljavanjem osobe koja je prijavljena određeni period zavodu za zapošljavanje
- Veza, politička opredijeljenost, izgled ...

Višestruka diskriminacija = dob + spol

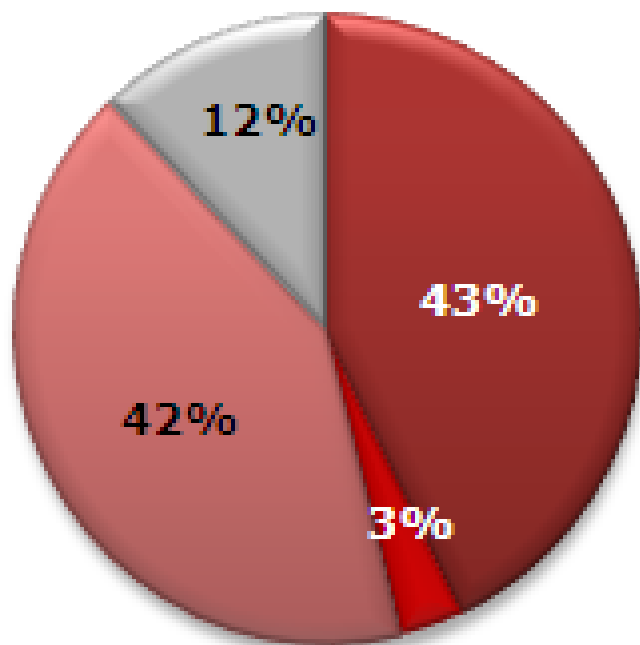
- „Rekao mi je direktno – Daj pa ti si žensko”
- „Zapanjena lica kad se ženska pojavila na razgovoru... sitna ženskica k'o ja”
- „Je li to zato što sam žensko? - Joj pa znate nikada Vam se to ne može direktno reći”
- „...otvoreno rečeno da taj poslodavac traži isključivo žensku osobu... atraktivnog izgleda...”

Višestruka diskriminacija = dob + pripadnost nacionalnoj manjini (N=66) i/ili osoba s invaliditetom (N=29)

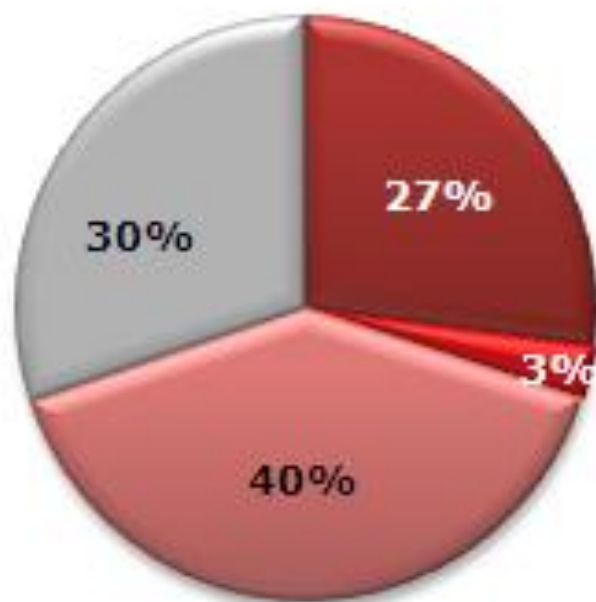
UVJETI RADA - Za posao koji ste obavljali (koji obavljate), primali ste (imate) (N=2413):

- Jednaku plaću kao i kolege koji rade isti posao
- Višu plaću od kolega koji rade isti posao
- Nižu plaću od kolega koji rade isti posao
- Ne znam

UVJETI RADA - Jeste li imali (imate li) jednake mogućnosti napredovanja kao i drugi zaposlenici na istim ili sličnim poslovima? (N=2402)

- „Nama se mladima ne dopušta da napredujemo jer bi vjerojatno njih zamijenili.”

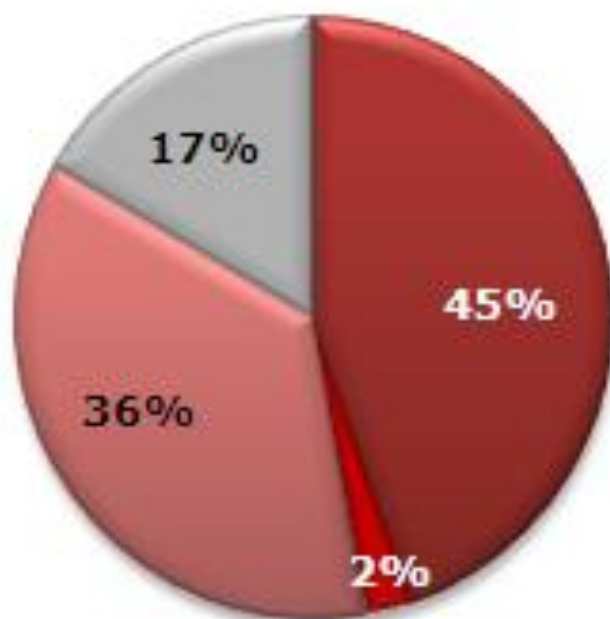
■ Da

■ Ne, imao/la sam veće mogućnosti

■ Ne, imao/la sam manje mogućnosti

■ Ne znam

UVJETI RADA - Jeste li imali jednake uvjete rada (radno vrijeme, mogućnost edukacije, napredovanja) kao i drugi zaposlenici na istim ili sličnim poslovima? (N=2394)

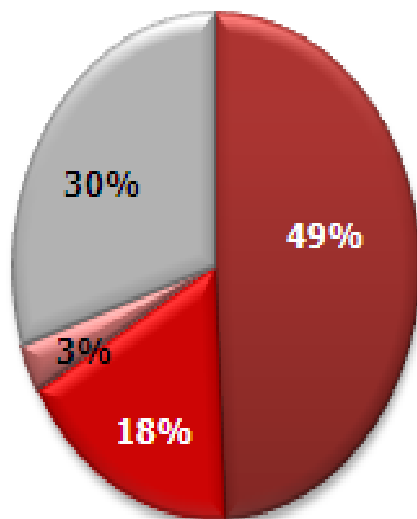
- Da
- Ne, imao/la sam bolje uvjete
- Ne, imao/la sam lošije uvjete
- Ne znam

ZAKON - Jeste li čuli za Zakon o suzbijanju diskriminacije?

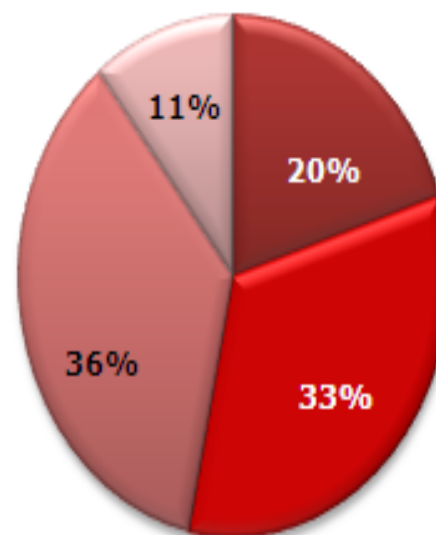
(N=3224)

mladi

- Jesam, ali ne poznajem sadržaj
- Jesam i donekle poznajem sadržaj
- Jesam i poznajem sadržaj vrlo dobro
- Nisam i ne poznajem sadržaj

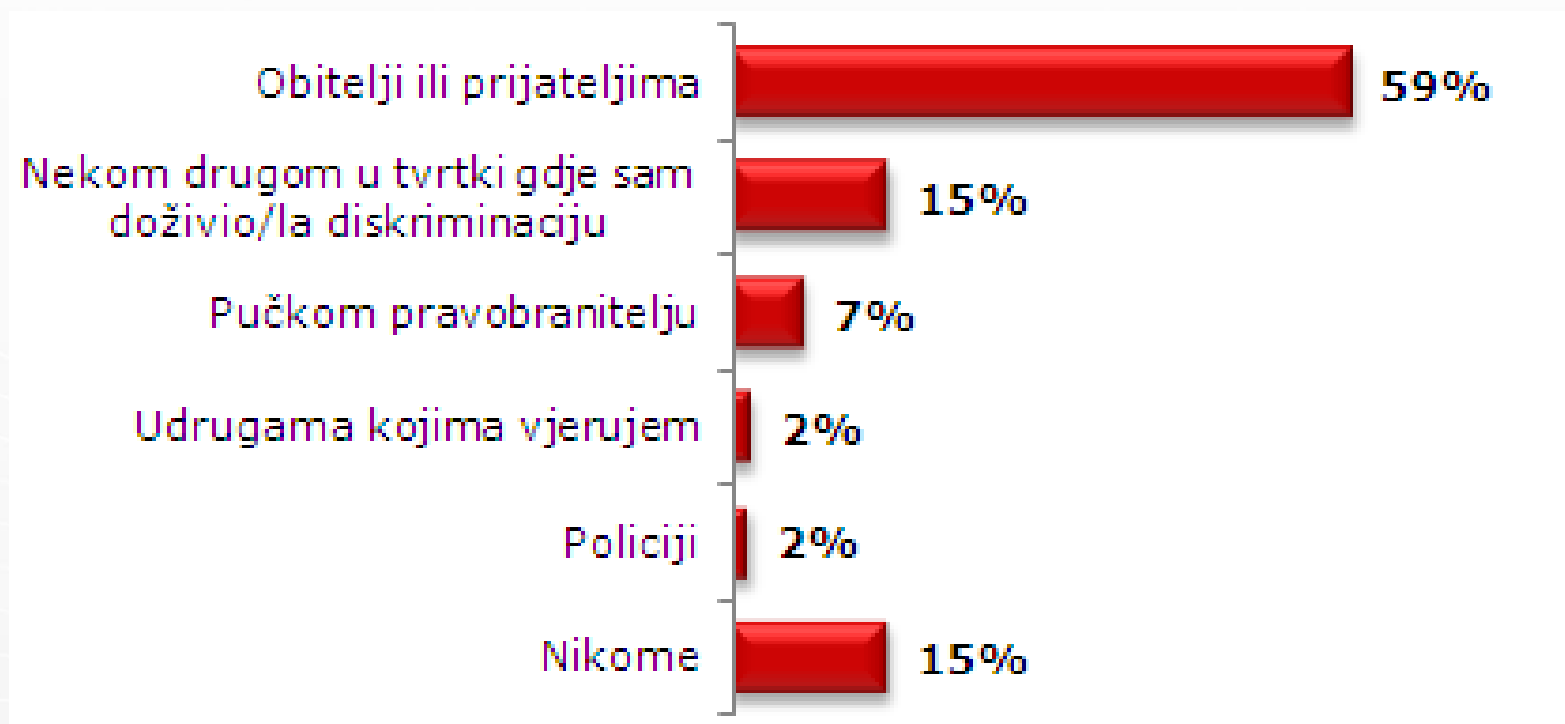
poslodavci

- Jesam i poznajem sadržaj vrlo dobro
- Jesam i donekle poznajem sadržaj
- Jesam, ali ne poznajem sadržaj
- Nisam i ne poznajem sadržaj

ZAKON - Kome biste se obratili? (N= 3224)

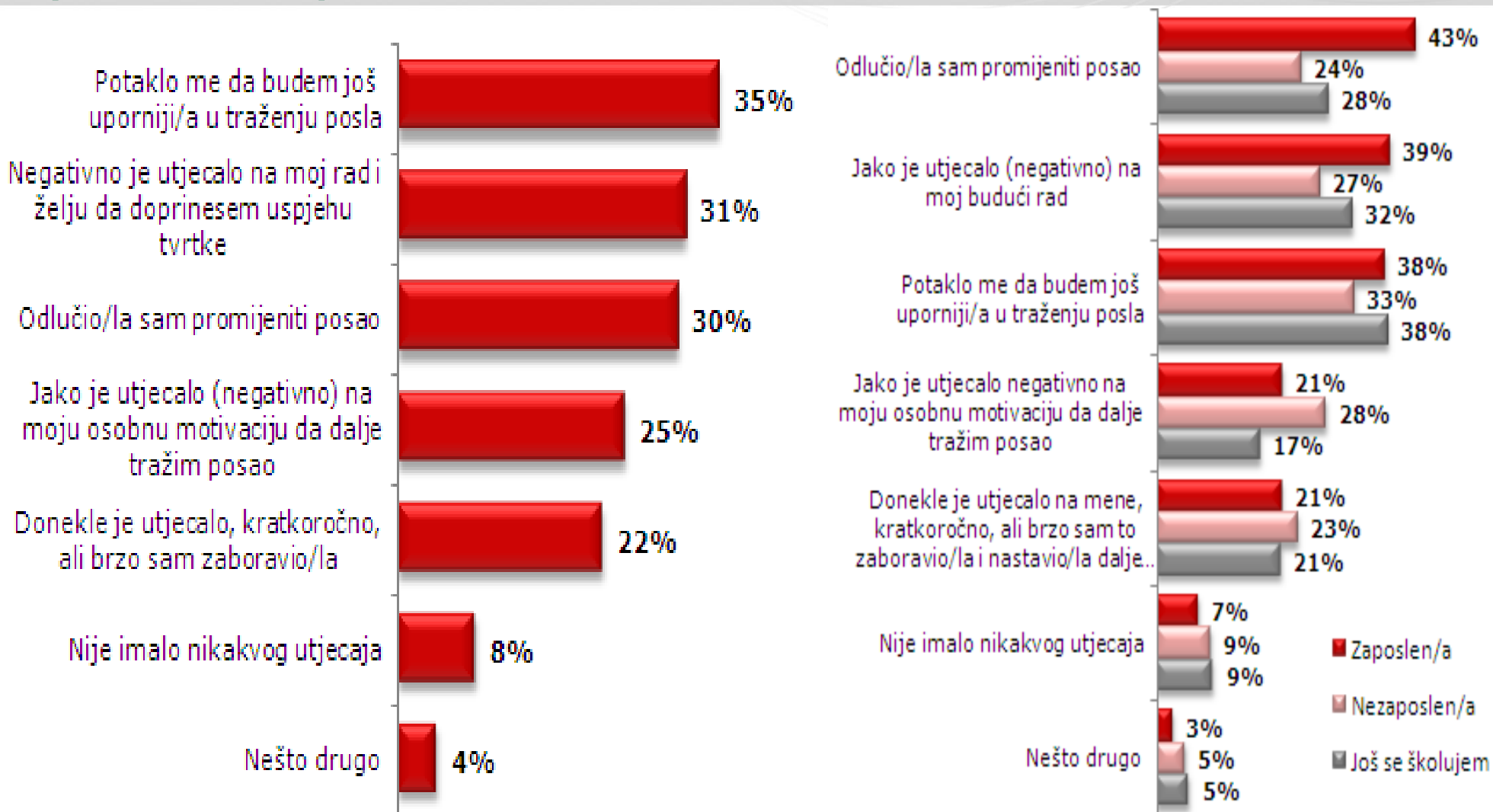
- „U prvi mah sam bio šokirani ... pognuo glavu...”
- „U prvi mah se čovjek nađe u šoku i ne zna kako bi reagirao... sada bih vjerojatno drugačije reagirala... i vjerojatno se čovjek ne želi zamjeriti korporaciji...”

Otegotne okolnosti na tržištu rada

- „Da, svejedno mi je kakav je ugovor” (55%)
- „Ne mora (posao) biti u struci, ali biram poslove na koje ću se prijaviti” (49%)
- „Prihvatila bih posao ispod svoje stručne spreme, ali biram poslove na koje ću se prijaviti” (51%)
- 88% mladih steklo neku vrstu radno iskustva za vrijeme školovanja (prakse, volontiranja, honorarni poslovi), ali svega 20% smatra da im je to pomoglo kod zapošljavanja

POS LJEDICE: Ukoliko ste doživjeli diskriminaciju ili nejednak tretman, na koji je način to iskustvo utjecalo na vaše daljnje profesionalne planove (moguće više odgovora)? (N=2122)

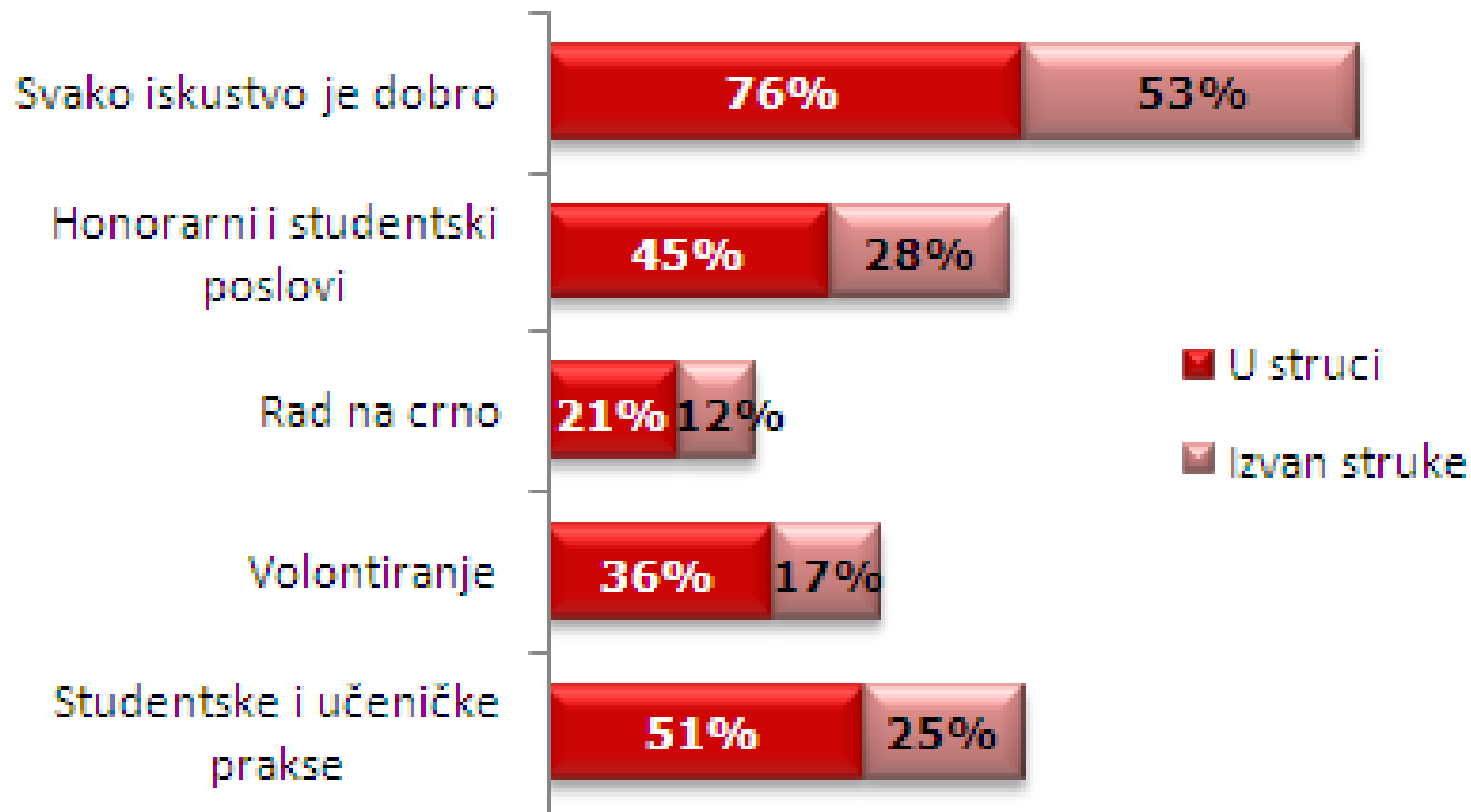
POSLODAVCI: Kada biste se u tvrtki susreli s problemom diskriminacije, na koji način biste riješili problem? (N=75)

Pozitivne prakse poslodavaca - realno

- Programi mentorstva
- Programi edukacija (u RH i inozemstvu)
- Primanje učenika/studenata na praksu (studentski ljetni kamp)
- Dodatni interni tečajevi i sl. programi za mlade

POZITIVNE PRAKSE - Koje radno iskustvo uzimate u obzir prilikom zapošljavanja? (N=75)

Završna razmišljanja = vrijeme + informiranje + praksa

Hmmmmm...

- **Sustav obrazovanja:** kvalitetnija priprema za tržište rada (znanje = teorija + praksa + vještine!), a dodatno i pripremu i oblikovanje aktivnih građana!
- **Sustav tržišta rada** – dionici koji pružaju kvalitetniju podršku i mladima i poslodavcima
- **Poslodavci** – informiranje, osvještavanje, educiranje...
- **Aktivan angažman Institucija** iz područja zaštite ljudskih prava

Prijedlog mjera I (za dionike)

- **Educirati javnost, mlade i poslodavce o oblicima diskriminacije** kroz redovne aktivnosti Hrvatskog Zavoda za zapošljavanje
- **Pratiti i voditi evidenciju svih radnih iskustava mladih, uključivo i honorarnih i sličnih angažmana** te ih upisivati kao i svako drugo radno iskustvo u radnu knjižicu odnosno e-knjižicu radnika ili neki treći oblik evidencije radnih iskustava i kompetencija
- **Povećati broj sati praktične nastave** za sve oblike obrazovanja
- **Osigurati obaveznu i redovitu edukaciju o profesionalnom usmjeravanju i informiranju o stanju na tržištu rada za sve školske pedagoge/inje i psihologe/inje**

Mjere II

- Uvesti **poticaje za poslodavce** koji zaposle svoje naučnike/praktikante
- Naglasiti **važnost fer odnosa poslodavaca prema zaposlenicima**
- Osigurati **podršku u organizaciji događaja koji promoviraju pozitivne hrvatske prakse**
- **Snažnija edukativna promotivna medijska kampanja**
- **Zajednički angažman** u ovoj temi svih resursa, od Zavoda, ali i drugih organizacija, udruga, poslodavaca, agencija, obrazovnih ustanova za odrasle itd. kako bi se osigurala mreža podrške. Bilo što drugo nije izvjesno niti realno.

Diversity preporuke (za poslodavce)

- Intenzivne programe **mentorstva**
- **Istraživanje** na hrvatskom tržištu rada o praksama poslodavaca u području upravljanja raznolikostima.
- **Praćenje statistika** o mladima kao radnoj snazi unutar tvrtke
- **Podrška radnom kolektivu**
- Kreiranje **grupa mladih** unutar poduzeća
- Osigurati **edukacije za poslodavce u poštivanju antidiskriminacijskog zakonodavnog okvira**

Diversity preporuke II

- Uključiti mlade u planiranje i razvoj usluga i proizvoda
- **Zapošljavati na temelju kompetencija** te nagrađivati angažman i odgovornost zaposlenih za postizanje poslovnih rezultata.
- **Biti prisutni u školama, Fakultetima** (kroz radionice, sajmove, donacije, prezentacije, sastanke...)

Hvala na pažnji 😊

ljudi.rad:razvoj:
Institut za razvoj tržišta rada

■ ■ ■ ■
S E L E C T I O

MojPosao
Centralno mjesto tržišta rada

Institut za razvoj tržišta rada
Hondlova 2/11, Zagreb, Croatia

lana.nacinovic@irtr.hr

Tel.: +385 1 6065 258

Fax: +385 1 6065 256